

klapstoel

Jacob Derwig (41) is acteur. Hij speelt in *Hedda Gabler* van Toneelgroep Amsterdam, vanaf donderdag in de Stadsschouwburg te zien. Op tv acteert Derwig momenteel in de serie *In therapie*.

tekst RONALD OCKHUYSEN
foto's MARK VAN DER ZOUW

Den Haag

"Mijn geboorteplaats, maar daar weet ik niets meer van. Ik ben geboren in het Bethlehem Ziekenhuis, maar we verhuisden kort daarop naar Brabant, naar Oss, waar mijn vader voor Unilever werkte. Op mijn derde gingen mijn ouders uit elkaar. Mijn vader ging met zijn nieuwe liefde naar Engeland, en mijn moeder keerde met haar kinderen van één en drie terug via Voorburg terug naar Dordrecht, waar zij haar thuisbasis had en als kinderrechtster aan de slag kon. Dat was een goede beslissing. We hadden daar een warm familiebestaan."

Zolder

"Mijn opa was huisarts en bezat in Dordrecht een herenhuis, waar hij ook zijn praktijk had. Een oom en tante hebben het huis later overgenomen, waardoor het in de familie bleef; het staat voor mij symbool voor het ware nestgevoel. We vierden er Sinterklaas, Kerst en Pasen met de hele familie. Dat huis had een geweldige zolder. Daar kon je je verstoppen en verkleed. Ik kan me herinneren dat ik, met een vriendje uit de buurt, soms op zondagochtend al om zeven uur bij mijn oom op de stoep stond, zo graag wilden we op die zolder spelen."

Dordrecht

"Dat is de plek van mijn jeugd, ik zat daar op de middelbare school. De stad Dordrecht herinner ik me vooral als de plaats die ik wilde verlaten. Wat een hoop lelijkheid. Ik was ervan overtuigd dat het leven elders spannender was. Ik had fantasieën over Amsterdam en 't Gooi – voor mij toen plekken waar kinderen zomaar van het schoolplein werden gevist om rolletjes te spelen in films."

Kunstmin

"De schouwburg van Dordrecht. Mijn eerste theater. Met school maakten we elk jaar een voorstelling, en die mochten we dan in de grote zaal van Kunstmin spelen. Ge-

weldig. Daar proefde ik voor het eerst de magie van toneel."

't Barre Land

"Een hechte toneelclub, waarvan ik medeoprichter ben en waar ik veertien jaar lang toneel heb gemaakt. Ik zat in Arnhem op de toneelschool. Die opleiding leert haar studenten dat acteurs behalve vertolkers ook makers zijn. Dat werd door ons letterlijk opgepakt. Omdat in Arnhem op toneelgebied weinig spannends gebeurde, voelden we oprecht de noodzaak ons eigen toneel te maken. We waren gevestigd in Utrecht, en gingen aan de slag met stukken die we zelf vertaalden en bewerkten. We deden alles zelf, ook vrachtwagens inladen en decors timmeren. 't Barre Land bestaat nog steeds. Net als Dood Paard en theatergroep Monk, die in dezelfde tijd op de Arnhemse toneelschool zijn ontstaan."

Acteren

"De wens om toneel te spelen was er al in mijn puberteit. Toch ben ik eerst theaterwetenschap gaan studeren in Utrecht. Uit ontzag voor het vak, denk ik nu. Ik was een jongetje dat alles een beetje kon: een beetje pianospelen, een beetje toneelspelen, een beetje hockeyen. Mijn schrikbeeld was dat ik later in niets zou uitblinken. Op een dag – ik was denk ik zestien – bezocht ik een open dag van de Toneelschool in Maastricht. Daar speelde Jeroen Willems in een kleine voorstelling, en dat was echt heel erg goed. Toen al. Ik dacht: dát is een acteur – en ik ben het niet. Ik legde de lat toen al erg hoog."

De Trust

"In mijn laatste jaar van de toneelschool, in 1994, verkeerde ik in de luxepositie dat ik kon kiezen: zowel Theu Boermans als Ivo van Hove vroeg me bij hun gezelschap te komen. Ik ging naar Boermans, omdat ik verliefd was op De Trust (en op Anneke Blok), en omdat Theu mij de garantie bood dat ik ook bij mijn

eigen gezelschap kon blijven werken. Ik heb vijf jaar met veel plezier bij De Trust gespeeld, maar toen de fusie met Art en Pro werd aangekondigd, ben ik vertrokken."

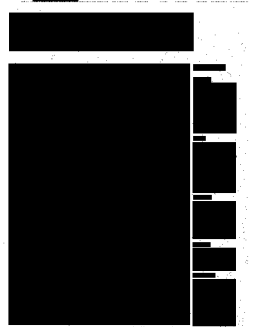
Hamlet

"Aan die voorstelling van De Trust, uit 1998, word ik vaak herinnerd, en daar heb ik geen problemen mee. De acteurs, onder wie Anneke Blok, Jaap Spijkers en Halina Reijn, vormden een hecht blok met regisseur Theu Boermans. Deze *Hamlet* was door de hertaling ook heel toegankelijk. Shakespeares Deense prins was opeens een worstelende jongen. Puristen vonden dat overigens dubieus. Bij 't Barre Land spraken collega's er schande van, dat je *Hamlet* zo durfde te versimpelen. Daar is wat voor te zeggen – maar voor mij is het een prachtige voorstelling die ik altijd zal koesteren."

Ambitie

"Toen ik van de toneelschool kwam, wilde ik alles: erkenning, mooie rollen, het beste van het beste. Ambitieuze, en ook best arrogant, denk ik. Maar sinds de erkenning er is – en die kwam met *Hamlet* – is dat streberige eraf. De gezonde ambitie en de drang me verder te ontwikkelen zijn gebleven. Ik wil nog steeds dat alles wat ik doe echt goed wordt, en niet een beetje. Bij het aannemen van film- en televisierollen ben ik heel kieskeurig."

Toneelgroep Amsterdam

“Mijn agenda wordt door Toneelgroep Amsterdam bepaald, sinds ik daar in 2005 in vaste dienst ging. Dat is soms lastig, met het gezin, of als mijn vrouw een drukke klus heeft, of als ik per se een film wil doen. Maar ik word er omringd door mensen die echt verschrikkelijk goed zijn in hun vak. Ivo van Hove is geen directeur die tevreden achteroverleunt. Altijd zoekt hij naar nieuwe wegen om verhalen te vertellen. *Hedda Gabler* is daar een voorbeeld van. Ivo noemt het zelf ‘een onsympathieke zoektocht naar de betekenis van het leven’. Het is inderdaad een rauwe, felle voorstelling, die voluit gaat.”

Kim van Kooten

“Mevrouw Derwig. We ontmoeten elkaar op het werk, voor de televisieserie *De acteurs* van Bram van Splunteren. Kim had daarvoor scènes geschreven. Ik kende haar al, natuurlijk. Maar ik dacht niet: dit is mijn kans. Ik achtte me eerlijk gezegd kansloos. En ze was ook niet vrij, zoals dat heet. Maar het klikte. Op alle fronten. Enkele maanden later konden we ons vol overtuiging een koppel noemen. Inmiddels vormen we, met onze zoon Roman en onze dochter Kee, een gezin. Dat er vaar ik als een wonderbaarlijk groot geluk.”

Samenwerking

“Kim en ik werken ook samen. Ik mag meelezen als zij iets schrijft, op gepaste afstand. En nu hebben we samen aan de vertaling van *Cat on a hot tin roof* gewerkt, het geweldige stuk van Tennessee Williams dat ik in 2012 bij Toneelgroep Amsterdam ga regisseren. Dat samenwerken gaat eigenlijk vanzelfsprekend. En als ik zo onbescheiden mag zijn: als twee getalenteerde mensen het zo goed met elkaar kunnen vinden, zou het toch zonde zijn als ze zich niet ook met elkaars werken bemoeien?”

In therapie

“In die serie, momenteel op tv, spelen Kim en ik een echtpaar. Dat is voor het eerst in negen jaar dat we samen spelen. We zijn eerder gevraagd dat te doen, maar we vonden dat we ons gezamenlijke debuut moesten bewaren tot iets dat echt de moeite waard was. Dat is *In therapie*. Omdat de serie drijft op de kracht van de acteurs, op de kracht van taal en suggestie. Met heel goede dialogen. Toen we het script lazen, wisten we meteen: dit moeten we doen.”

Therapeut

“Paul, de psychotherapeut die ik speel, is het type man dat toekijkt hoe zijn eigen leven uit elkaar valt. Hij is niet in staat te handelen. Intussen stuurt hij beroepsmatig wel het leven van anderen bij. ‘Is het leven echt beter als het wordt geanalyseerd?’ luidt de vraag die Pauls eigen therapeut aan hem stelt. En dat is de vraag die *In therapie* aan ons stelt. Een intrigerende invalshoek. Ik vind zelf ook dat de serie laat zien wat een gesprek met iemand kan doen, en dat therapie iemand gelukkig kan maken – nou nee, niet meteen gelukkig, maar wel minder ongelukkig.”

Minderheidskabinet

“De progressieve partijen staan buitenspel, en het blijft gissen waarom. Hebben zij hun hand overspeeld, of wilde rechts er niet aan? Ik had me eerlijk gezegd op een linkser kabinet verheugd. Omdat ik vrees dat de kunstensector nu echte flinke klappen gaat krijgen. Al valt daar helemaal niet zo veel te halen, want aan cultuur geven we maar een halve procent uit van de totale rijksbegroting. Daarop beknibbelen is kruimelwerk.”

Theo Nijland

“Hij speelt toch al een tijdje *Mijn leven als Theo Nijland*? Goeie titel. Ik ken hem niet persoonlijk, en heb hem nog niet in het theater gezien. Maar ik ken wel een paar van zijn liedjes, en die vind ik mooi. De hoogste tijd voor een nadere kennismaking.”

***Hedda Gabler* door Toneelgroep Amsterdam. Regie: Ivo van Hove. Van 19 augustus tot 5 september in Stadschouwburg Amsterdam. In therapie: NCRV, elke werkdag om 22.40 uur op Nederland 2. www.tga.nl**

‘Toen ik Kim van Kooten ontmoette, dacht ik niet: dit is mijn kans. Ik achtte me eerlijk gezegd kansloos’

